

ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΟΣ "ΖΑ,, "Η ΒΑΚΧΙΔΩΝ

Ἄριθμὸς 705

Ἔπὸ Κας Ἄνας Πετροχείλου

Τὸ σπήλαιον τοῦ Διὸς (Ζᾶ) εὐρίσκεται Ν.Α. τοῦ Χωρίου Φελώτη τῆς νήσου Νάξου ἐπὶ τῆς Ν. Δ. πελυρᾶς τοῦ ὄρους Ζεὺς (Ζᾶς) εἰς ὕψος 600 μ.ὑ.ε.θ.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ἐντὸς τοῦ σπηλαίου κατῴκει ὁ Νεφεληγερέτης Ζεὺς. Εἰς αὐτὸν ὀφείλει τὸ ὄνομα τοῦ τῶ ὄρους «Ζᾶς» (Ζεὺς) τοῦ ὁποίου ἡ κορυφή ὕψους 1003 μ. κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καλυμμένη με νέφη. Ἡ ἀρχαϊκὴ ἐπιγραφὴ χαραγμένη ἐπὶ βράχου πλησίον τοῦ φρέατος τῶν Λευγασῶν «Ὁρος Διὸς Μηλωσίου» μαρτυρεῖ ἐπίσης ὅτι οἱ Νάξιοι βοσκοὶ ἐλάτρευον τὸν Δία ὡς προστάτην τῶν ποιμνίων των τῶν «Μηλων» (προβάτων). Κατὰ τὸν DUGIT οἱ τροφοὶ ταῦ Διὸς μετέφερον αὐτὸν κρυφὰ ἀπὸ τὰ σπήλαια τῆς Ἰδης ὅπου ἐφυλάσσετο διωκόμενος ἀπὸ τὸ μῖσος τοῦ πατρὸς του Κρόνου εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Δρίου, ὅπου καὶ ἀνετράφη. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν θυσίας του ἐπὶ τοῦ ὄρους διήλθεν ἀετὸς κρατῶν τὸν κεραυνόν. Ἀρπάσας καὶ ἐσφενδονίσας αὐτὸν ἐναντίον τῶν Τιτάνων τοὺς κατετρόπωσε καὶ κατέλαβε τὸ βασίλειον τῶν Οὐρανῶν. Κατόπιν ἐπέστρεψεν εἰς Νάξον ὑπὸ μορφήν Ἄετοῦ (1).

Τὸ σπήλαιον ἐξερευνήθη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1962 ὑπὸ τῆς γραφούσης καὶ τῶν κ.κ. Ἰ. Ἰωάννου καὶ Μ. Μπαρδάνη, ἀπάντων μελῶν τῆς Ε.Σ.Ε. Ἐβοήθησεν ὁ ἐπὶ τούτῳ προσληφθεὶς Γ. Μπαρδάνης, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν ἀναγκαίων ὑλικῶν διὰ τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ σπηλαίου.

ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΣ

Ἡ προσπέλασις τοῦ σπηλαίου γίνεται ἐκ τῆς ἐπὶ τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Νάξου—Ἀπειράνθου τοποθεσίας Πέταλον, ἡ ὁποία ἀπέχει 00,30 ἀπὸ τὸ χωρίον Φελώτη.

Δι' ἀνηφορικῆς ἀτραποῦ 00,40 πορείας κατ' ἀρχὰς καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπὶ ἀποτόμου κλιτύος διὰ μέσου πυκνῆς βλαστήσεως ἐξ ἀκανθωδῶν θάμνων μέχρι τῆς πρώτης πηγῆς—τοποθεσία ἐξαιρετικὰ γραφικὴ πλαισιωμένη ὑπὸ τεραστίων πλατάνων εἰς ἐπίπεδον χῶρον—Ἀκολουθεῖ δύσβατος ἀνάβασις ἐντὸς χαράδρας μέχρι τῆς δευτέρας πηγῆς εἰς ἀπόστασιν 00,15 πορείας εὐρισκόμενη περὶ τὰ 20 μ. χαμηλότερον τῆς εἰσόδου τοῦ σπηλαίου.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Τὸ σπήλαιον εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀριστερὰν κλιτὺν ἀποτόμου καὶ βραχῶδους χαράδρας ἐξ ἀσβεστολίθου ἀνευ οὐδεμιᾶς δασικῆς βλαστήσεως.

ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ

Τὸ σπήλαιον «Ζᾶς» ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς κυρίως κεντρικοῦ θαλάμου χωριζομένου εἰς τμήματα δι' ὀγκωδῶν λίθων ἀποσπασθέντων ἐκ τῆς ὀροφῆς καὶ ἐνὸς μικροῦ θαλάμου ἄλλοτε φυσικὴ δεξαμενὴ ὕδατος.

Ἡ εἴσοδος του εἶναι στόμιον πλάτους 10 μ. καὶ ὕψους 2,5 μ. Ἀκολουθεῖ πρόχειρος τεχνιτὴ ἀνηφορικὴ διάβασις μήκους 2,5 μ. μέχρι τοῦ χαμηλοῦ τοίχου ἐκ ξηρολιθιάς πρὸς ἀσφάλισιν τῶν ἐντὸς αὐτοῦ στεγαζομένων ποιμνίων.

Τὸ πρῶτον τμήμα τοῦ σπηλαίου ἀποτελεῖται ἀπὸ μέγαν θάλαμον μήκους 42 μ. Χ πλ. 17 μ. Χ ὕψ. 3—5 μ.

Εἰς ἀπόστασιν 16 μ. ἀπὸ τὸν τοῖχον (ξηρολιθιά) πρὸς Δ. Δ. ὑπάρχει μεμονομένος με ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν τεράστιος βράχος, τὸν ὁποῖον ὠνόμασεν ἡ τοπικὴ φαντασία «Ἀγ. Τράπεζα» ἀποδίδουσα τὸ σχῆμα του εἰς ἀνθρωπίνην ἐπέμβασιν. Ἀριστερὰ τοῦ βράχου «Ἀγ. Τράπεζα» ἀρχίζει καταβόθρα με κατακόρυφον βάθος 10 μ. ἡ ὁποία ἐκτείνεται ἐφαπτομένη παραλλήλως τοῦ ἀρ. τοίχου εἰς μήκος 21 μ. Τὸ πλάτος της εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν εἶναι 3 μ. π. μειούμενον δὲ συνεχῶς καταλήγει εἰς τὸ τέλος εἰς 0,40 μ. ἐν εἶδη διακλάσεως.

Δεξιὰ τῆς «Ἀγ. Τραπεζῆς» καὶ εἰς μήκος 12 μ. ὅπου καὶ ὁ δεξιὸς τοίχος, ὑπάρχει ὁπῆ διαστάσεων 1,50 Χ 1,50 ἄλλοτε καλὰ περιποιημένη ἐκ τοποθετημένων λίθων. Ἀπότομος κατάβασις 2,5 μ. ὁδηγεῖ εἰς κατηφορικὸν θάλαμον πρὸς Ν. Α. μήκους 14,5 μ. πλάτους ἕως τὸ κέντρον του 5,5 μ. ὅποτε διευρύνεται μόνον πρὸς τὰ δεξιὰ εἰς συνολικὸν πλάτος 9 μ. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ δεξιοῦ τοίχου τοῦ τελευταίου τμήματος μικρὰ ὁπῆ ὁδηγεῖ εἰς κατηφορικὸν στενὸν διάδρομον πρὸς Ν. Δ. τοῦ εἶδη ὄχετοῦ μήκους 6 μ. Χ 1 πλ. Χ 1 ὕψος, ὁ ὁποῖος καταλήγει εἰς θάλαμον καὶ εἰς ὕψος ἑνὸς μέτρου ἀπὸ τὸ δάπεδον ὑπάρχει ἀνηφορικὴ ἐσοχὴ πρὸς Ν. Α. μήκους προσίτου 7 μ. καὶ τὸ τέλος μόλις 0,30 μ. Τὸ ὕψος της εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν εἶναι 1,5 μ. εἰς δὲ τὸ τέλος 0,70 μ. ἐν εἶδει σχισμῆς.

Ἡ παραδόσις ἀνεφέρει (2) ὅτι ὁ θάλαμος αὐτὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Τουρκοκρατίας ἐχρησιμοποιοῦτο ὡς ἐκκλησία «Ζωοδόχος Πηγὴ» ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ καταφεύγοντας κατοίκους καὶ ὅτι σώζονται λείψανα φούρνου πρὸς ἐξυπηρέτησίν των. «Βηθλεέμ» ἀποκαλεῖ αὐτὸν τὸν θάλαμον στὴν ἱστορίαν του ὁ Λίχτ.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ θάλαμος οὗτος εἰς τὸ χαμηλότερον σημεῖον του ἦτο μεγάλη δεξαμενὴ ὕδατος προερχομένου ἀπὸ τὴν ἀνωθεν τοῦ τέλους τοῦ θάλαμου ἀναφερομένην ἀνηφορικὴν ἐσοχὴν ὡς πηγὴ. Ἡ ἀρκετὰ εὐκρινῶς διατηρουμένη γραμμὴ στάθμης τοῦ ὕδατος εἰς τὸ ὕψος τῆς ροῆς ἄλλοτε τῆς πηγῆς μαρτυρεῖ ὅτι τὸ ὕδωρ δυσκόλως ἢ πολὺ βραδέως ἀπερροφᾶτο διατηρούμενον εἰς αὐτὴν τὴν στάθμην ἐπ' ἀρκετόν. Ἡ πίεσις ὅμως τῆς τεραστίας ποσότητος τοῦ ὕδατος διήνοιξε εἰς τὸ χαμηλότερον τμήμα τοῦ θάλαμου δεξιὰ τῆς πηγῆς τὸν προαναφερθέντα διάδρομον (ὄχετόν) διὰ τοῦ ὁποίου διοχετεύετο τὸ ὕδωρ εἰς τὸν δημιουργηθέντα κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον θαλαμίσκον λόγῳ τῆς ἀναχέτησεως τοῦ ροῦ του. Ἐν συνεχείᾳ τὸ ὕδωρ ἀπερροφᾶτο διὰ τοῦ δαπέδου τοῦ θαλαμίσκου. Ἐφ' ὅσον τὸ ὕδωρ ἐδημιούργησε διέξοδον ἔπαυσε πλέον ἢ συγκέντρωσις του εἰς τὸν πρῶτον θάλαμον. Διὰ τὴν ἀπόκτησιν ὅμως ἀρκετοῦ ὕδατος πρὸς ἐξυπηρέτησίν των οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἔκτισαν δεξαμενὴν συλλογῆς ἀριστερὰ τῆς πηγῆς εἰς τὸ δάπεδον, διοχετευομένην διὰ τεχνικῆς ἐπίσης αὐλακος. Σήμερον ἡ δεξαμενὴ εἶναι ἐντελῶς κατεστραμμένη. Πιθανῶς νὰ ἐθεωρήθη ὡς τάφος περικλείων θησαυροῦς...

Τὰ λείψανα φούρνου τὰ ἐκ παραδόσεως ἀναφερόμενα δὲν εἶναι ἄλλα ἀπὸ τὰ λείψανα τῆς ἀνωτέρω δεξαμενῆς. Ἡ πηγὴ αὕτη ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ νὰ παρέχῃ ὕδωρ εἰς τὸν ἀνωτέρω θάλαμον, ὑπάρχει ὅμως πηγὴ ἔξωθεν τοῦ σπηλαίου περὶ τὰ 20 μ. χαμηλότερον τῆς εἰσόδου του τῆς ὁποίας τὰ ὕδατα

άσφαλώς είναι εκείνα τὰ ὁποῖα ἄλλοτε ἔρρεον ἐντὸς τοῦ σπηλαίου δημιουργήσαντα νέαν κοίτην χαμηλοτέραν τῆς προηγούμενης, ὅπως συμβαίνει πάντοτε εἰς τὰ ὕδατα τὰ ρέοντα ἐντὸς ἀσβεστολιθικῶν πετρωμάτων, Ἡ κατὰ 00,15 χαμηλότερον ἐπέρα τηγῆ εὐρισκομένη εἰς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ υποθέσωμεν ὅτι προέρχεται ἀπὸ τὴν ἴδιαν ὑπόγειον κοίτην.

Τὸ δεῦτερον τμῆμα τοῦ σπηλαίου σχηματίζει θάλαμον μήκους 64 μ. καὶ πλάτους 75 μ. Ἡ προσπέλασις του γίνεται ἐπὶ βράχων καὶ ὄγκολίθων ἀποσπασθέντων ἐκ τῆς ὀροφῆς σχηματιζόντων ἄλλοτε μὲν λόφους καὶ ἄλλοτε κενὰ ἐν εἴδει χαράδρας ἀναλόγως τῆς καταπεσοῦσης ποσότητος λίθων εἰς τὸ ἴδιον σημεῖον. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ μήκους του ὁ θάλαμος καταλήγει κατὰ 5,5 μ. χαμηλότερον τοῦ ὕψους τῆς εἰσόδου του ἐνῶ ἀντιθέτως τὰ δάπεδα τῶν πλαγιῶν ὑπέρκεινται κατὰ πολὺ αὐτῆς, Τὸ εὖρος τοῦ ἀνωτέρω τμήματος ἀναπτύσσεται μόνον πρὸς τὰ δεξιὰ ἐνῶ ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἀριστερὰ παρουσιάζει μείωσιν καὶ ὡς ἐκ τούτου κάμψιν.

Εἰς τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου εὐρίσκεται τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τῆς ὀροφῆς ὕψους 15 μ. π. παρουσιάζον θόλον βρίθοντα νυκτερίδων.

Οὐδαμοῦ εἰς τὴν ὀροφὴν ὑπάρχει ἴχνος σταλακτίτου. Πιθανῶς νὰ ὑπῆρχον ἄλλοτε, ἀλλὰ ἀπεσπασθησαν καὶ κατεπλακώθησαν ἀπὸ τοὺς ὄγκους τῶν ἐκ τῆς ὀροφῆς βράχων.

Τὸ μόνον τμῆμα ποὺ διεφύλαξεν ἀνέπαφον τὸν διάκοσμόν του εἶναι τὸ πρῶτον δεξιὸν πρὸς τὸν τοῖχον του καὶ τὸ ὑψηλότερον. Τούτου ἡ προσπέλασις ἐπιτυγχάνεται μόνον δι' ἀναρριχίσεως ἐπὶ ὄγκολίθων. Μιὰ σειρὰ ἀπὸ ὄγκώδης σταλαγμαίτας δεξιὰ καὶ ἄλλη σειρὰ ἀπὸ κολῶνες καὶ σταλαγμαίτες στὸ τέλος χωρίζουν εἰς θαλαμίσκους τὸ ἀνώτατον τμῆμα αὐτοῦ τοῦ διαμερίσματος. Πρὸ τῶν θαλαμίσκων καὶ ἐπὶ τεραστίου ὄγκολίθου εἶναι ἀνεπτυγμένοι δύο σταλαγμαῖται οἱ ἐπονομαζόμενοι «Παπᾶς καὶ Παπαδιᾶ». Ὁ θρύλος τοὺς θέλει μαρμαρωμένους ἀπὸ τὸν θεὸν «παππᾶδες» τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς διὰ νὰ μὴ συλληφθοῦν ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἐπιδρομεῖς. Αὐτὸ τὸ σημεῖον εἶναι τὸ παλαιότερον τμῆμα τοῦ σπηλαίου.

ΣΠΗΛΑΙΟΓΕΝΕΣΙΣ

Τὸ σπήλαιον «Ζᾶς» ἐσχηματίσθη ἐκ διαβρώσεως τοῦ ἀσβεστολίθου δημιουργήσαντος τεραστίαν ὑπόγειον λεκάνην συλλογῆς ὕδατος ἀρξαμένης ἐκ τοῦ ὑψηλοτέρου τμήματος τοῦ κοιλώματος. Τὸ ὕδωρ διέρρει κατ' ἀρχὰς διὰ τῆς καταβόθρας, μετὰ δὲ διὰ τοῦ τελευταίου τμήματος τοῦ σπηλαίου. Κατόπιν διηνοίχθη ἡ εἴσοδος ἐκ τῆς μεγάλης πιέσεως τοῦ ὕδατος. Τελευταῖον παρέμεινεν τὸ ὕδωρ τῆς «Ζωοδόχου πηγῆς» διότι τοῦτο ἐτροφοδοτεῖτο καὶ ἰδιαιτέρως ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῆς ἐντὸς τοῦ θαλάμου πηγῆς, Μετὰ τὴν κένωσιν τοῦ χώρου ἀπὸ τὰ ὕδατα ἤρχισεν ἡ διακόσμησις τοῦ σπηλαίου καὶ παράλληλα ἡ ἀπόσπασις τῶν ὄγκολίθων ἐκ τῆς ὀροφῆς του καταλήξαντος εἰς τὴν σημερινὴν κατάστασιν, ἡ ὁποία θεωρεῖται σταθερὰ πλέον. Ὁ θρύλος περὶ συνοχῆς του μεθ' ἄλλων σπηλαίων δὲν εὐσταθεῖ.

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Τὸ κατ' εὐθείαν γραμμὴν μήκος τοῦ σπηλαίου ἀνέρχεται εἰς 115 μ. κατευθυνόμενον ἐκ Ν.Δ. πρὸς Β.Α. Τὸ μεγαλύτερον βάθος του ἀπὸ ἐπίπεδον εἰσόδου ἀνέρχεται εἰς 10 μ. π. Τὸ δὲ ὑψηλότερόν του σημεῖον ἀνέρχεται εἰς 10 μ. ἀπὸ ἐπίπεδον εἰσόδου. Συνολικὴ ὑψομετρικὴ διαφορὰ 20 μ. π. Καταλαμβάνει ἔκτασιν 4.100 τ. μ.

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ – ΥΓΡΑΣΙΑ

Ἡ θερμοκρασία κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ἦτο 19° Κελσίου λόγω τῆς μεγάλης εἰσόδου του. Ἐξώθεν τοῦ σπηλαίου ἦτο 26° Κελσίου. Ἡ ὑγρασία εἰς τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου ἦτο 78° ἐνῶ εἰς τὸ ὑψηλότερον σημεῖον ἦτο 70°.

ΒΙΟΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ζοῦν νυκτερίδες κατὰ χιλιάδας. Ἰδιαιτέρα ἔρευνα δὲν ἐγένετο.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Τὸ σπήλαιον «Διὸς» παρουσιάζει σχετικὸν τουριστικὸν ἐνδιαφέρον. Στερούμενον ἱκανοποιητικοῦ σταλακτιτικοῦ διακόσμου, ἀντισταθμίζει μὲ τὴν προῖστορίαν του ὡς καταφυγίου τοῦ νεφεληγερέτου Διός. Ἡ χρησιμοποίησις του, εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους, ὡς καταφυγίου τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς ἐναντίον ἐπιδρομῶν, εἶναι σύνδρομον στοιχείον. Ἐπίσης ὡς σύνδρομον στοιχείον δέον νὰ θεωρηθῇ ὁ ὄγκος τοῦ σπηλαίου, καὶ ἡ ἀγρίας ἐμφανίσεως κατάστασις τοῦ ἐσωτερικοῦ του. Ἡ γύρωθεν τοῦ σπηλαίου γραφικὴ περιοχὴ μὲ τὰς δύο πηγάς, εἶναι καὶ αὐτὴ σύνδρομον στοιχείον. Μὲ τὴν προῖστορίαν του συνδέονται καὶ ἀρκετὰ εὐρήματα, ὡς θραύσματα πηλίνων ἀγγείων καὶ πρωτόγονα ἐργαλεῖα ἐξ ὀψιδιανοῦ (ἀτομικὴ συλλογὴ καθηγητοῦ κ. Μ. Μπαρδάνη, εἰς Ἀπίρανθον, Νάξου).

ΕΡΓΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ

Εἰς ἣν περίπτωσιν ἤθελε ληθῆ ἀπόφασις περὶ ἀξιοποιήσεως τοῦ ἀνωτέρω σπηλαίου διὰ τουριστικὴν αὐτοῦ ἐκμετάλλευσιν πρὸς ὠφέλειαν τῆς Κοινοῦτητος εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἀκόλουθος σειρά ἐργων :

- 1ον) Βελτίωσις τῆς ἀτραποῦ ἀπὸ ἀμαξιτῆς ὁδοῦ πρὸς πρώτην πηγὴν.
- 2ον) Διάνοιξις ἀτραποῦ ἀπὸ πρώτην πηγὴν μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ σπηλαίου.
- 3ον) Ἀσφάλισις τῆς εἰσόδου του διὰ σιδηρᾶς κιγκλιδωτῆς θύρας καὶ ἀπαγόρευσις στεγάσεως ποιμνίων ἐντὸς αὐτοῦ.
- 4ον) Διευθέτησις διαδρόμων προσπελάσεως ἐντὸς τοῦ σπηλαίου διὰ τὴν εὐκόλον μετακίνησιν τῶν ἐπισκεπτῶν.
- 5ον) Φωτισμὸς δι' ἀναρτήσεως κινητῶν φωτιστικῶν σωμάτων.
- 6ον) Μικρὸν ἀναφυκτῆριον εἰς περίβλεπτον θέσιν πρὸς ἐξυτηρέτησιν τῶν ἐπισκεπτῶν.
- 7ον) Μόνιμος φωτισμὸς.

Διὰ τὰ ἔργα τὰ φέροντα τοὺς ἀριθ. 3, 4, 5, 6, 7 εἶναι ἀναγκαῖα ἡ συνεργασία μετὰ σπηλαιολόγου.

ΠΗΓΑΙ:

1. Ν. Α. Κεφαλληνιάδη. Τὰ σπήλαια τῆς Νάξου καὶ οἱ θρύλοι των. Σελὶς 4.
2. Ν. Α. Κεφαλληνιάδη. Ἐνθ. ἀν. Σελὶς 5.

RESUMÉ

La Grotte de Jupiter ou «DES BACCHANTES» DE NAXOS

No 705

Par Mme ANNE PETROCHILOU

Cette grotte se trouve au Sud/Est du village Féloti de l'île de Naxos sur le côté Sud/ouest du mont «ZEUS» (JUPITER) à une hauteur de 600 mètres au dessus du niveau de la mer.

Elle est principalement composée d'une immense salle divisée en partie par de pierres volumineuses détachées du plafond, d'une longueur de 115 mètres, et d'une salle plus petite, qui était certainement autrefois une citerne d'eau, d'une longueur de 15 mètres.

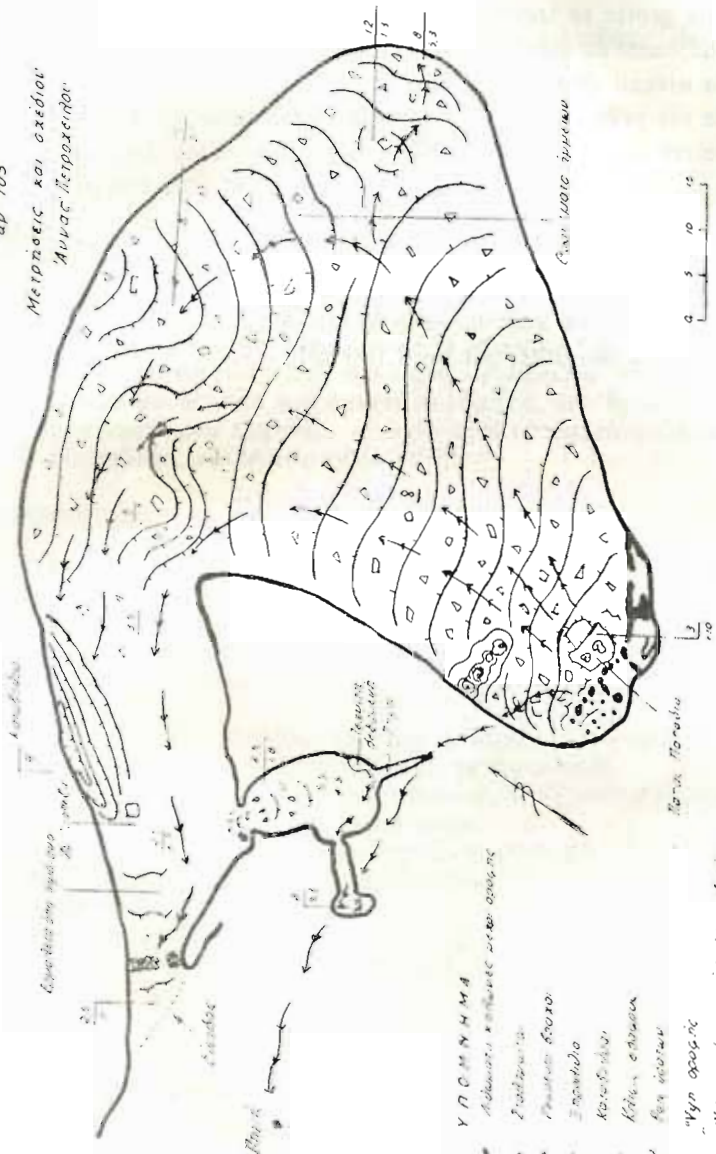
D'après la légende, dans cette grotte aurait habité Jupiter (NEFELIGERETIS ZEUS) et c'est à lui que doit son nom le mont JUPITER d'une hauteur de 1003 mètres et dont la cime en hiver est couverte de nuages.

L'étendue de grotte est de 4.100 m².

Σπιθαμιον Διός (Zā) ἢ Βακκίδων Νάξου

δρ 705

Μετρήσεις και σχέδιο
Μυνας Πετραχειδων

Υ Ρ Ο Μ Ν Η Μ Α

- Αδωσται κρήνες νεο σφαισε
- Συλλεκτηρια
- ◻ Γραμμοειδεις σφαισε
- Σφαιριδια
- Κοιτιδιαι
- ◻ Κατα σφαισε
- Σφαιριδια
- 3 "Υγρ σφαισε"
- 7 "Υγροειδεις σφαισε"